

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Донецького державного університету управління

ISSN 2218-421X

**“Економіка та соціальна сфера:
деякі питання взаємозв'язків”**

Том XII

Серія “Економіка”

Випуск 209

Донецьк ДонДУУ - 2011

ББК 65.9 (4 УКР)
3-41

Збірник наукових праць ДонДУУ: "Економіка та соціальна сфера: деякі питання взаємозв'язків": Серія "Економіка". – Т. XII, вип. 209. – Донецьк: ДонДУУ, 2011. - 371 с.

Замовник: Донецький державний університет управління

Редакційна рада:

Поважний О.С. – головний редактор;
Пілюшенко В.Л. – заст. головного редактора;
Чумаченко М.Г., Бурега В.В., Омелянчук А.І., Токарева В.І.

Редакційна колегія:

Поважний О.С. – д.е.н., Поважний С.Ф. – д.е.н., Пілюшенко В.Л. – д.т.н.,
Губерна Г.К. – д.е.н., Дорофієнко В.В. – д.е.н., Адамов Б.І. – д.е.н., Петенко
І.В. – д.е.н., Чілікін О.І. – д.е.н., Ільющенко В.Г. – д.т.н., Халецька А.А. –
д.держ.упр.

Збірник затверджено додатком до Постанови Президії ВАК України
від 22.12.2010 № 1-05/8 як фаховий з економіки.

Видається за рішенням Вченої ради ДонДУУ,
протокол № 4 від 22.12.2011 року.

ISBN 978-966-2239-70-6

© Донецький державний університет управління, 2011

ЗМІСТ

Андрющенко К.А.	Управління розвитком виробничої інфраструктури регіону	5
Баришнікова Л.П.	Формування стратегії сталого розвитку регіону і умови її реалізації	13
Беглиня В.П.	Корпорація системи управління відповідно до специфіки основних напрямів суднобудівельної галузі	22
Бондарева І.О. Драгуш Н.С.	Оптимізація структури оборотних коштів	35
Брадул С.В. Назаренко А.	Застосування проєктного менеджменту у реформуванні систем водопостачання та водовідведення	45
Буткевич О.В.	Механізм реалізації комплексу моделей планування витрат регіону на соціальні потреби	57
Воробйова Л.О. Кривогузова О.Є.	Чинники зовнішнього середовища підприємства та методи їх аналізу	71
Глотова Т.М. Лаврик У.В.	Іпотечне кредитування, як спосіб інвестування інноваційних підприємств: зарубіжний досвід і перспективи розвитку в Україні	79
Дорошенко Г.Ю.	Управління зайнятністю населення Донецького регіону	90
Журавльова Т.В.	Процес формування облікової інформації за рівнями управління	102
Зарічанська Є.В.	Аналіз впливу факторів внутрішнього середовища на процес поведінки з відходами	114
Золотарьова Т.М. Лавроненко К.В.	Інформаційні технології менеджменту	123
Івашов М.Ф. Амбражей О.А.	Особливості інституціоналізації ринків освітніх послуг і праці в Україні у контексті світового досвіду	132
Івашова Л.М. Нестеров Д.Ю.	Формування регуляторної політики держави та її сутність у сфері соціального	144
Кірнос І.	Реформування соціальних економік: новий баланс прав та обов'язків особистості і суспільства	162
Кириченко В.В. Ляшенко А.О.	Логістично-інформаційне забезпечення суб'єктів господарювання в сучасних умовах	178
Киселєва А.А. Кабаченко А.	Применение инновационных технологий в управлении персоналом	185
Киселєва А.А. Проноза О.Ю.	Качество и уровень жизни населения в Украине	191
Клименко Т.В.	Податкова політика України на сучасному етапі її розвитку	197

Книшек О.О. Задорожня М.В.	Оціночні параметри при визначенні рейтингу суб'єкта ЗЕД в рамках попереднього митного аудиту	205
Мальцева І.В.	Планування розвитку торгівельно-виробничого підприємства	225
Новіков М.В. Колесникова Т.О.	Важливі аспекти підготовки статуту та сфера його використання і діяльності підприємства	235
Попова О.Ю. Кашук Н.Г.	Обґрунтування екологічних складових конкурентоспроможності підприємств будівельної галузі промисловості	246
Сапичкая Н.К.	Целевые установки системы управления на угольных шахтах	257
Стадник А.М. Донська Т.О.	Роль служби зайнятості в регулюванні ринку праці регіону	268
Стадник А.М. Криштопа О. Цалкіна М.	Причини та наслідки трудової міграції населення в Україні	276
Степанова Т.О. Главатських О.П.	Грейдинг як інструмент оцінки трудового потенціалу підприємства та вдосконалення мотиваційного механізму	284
Фіщенко О.М.	Формування оптимальної структури джерел фінансування інвестиційних процесів	297
Хобта В.М. Левашова О.П.	Вибір джерел фінансування з урахуванням ступеню ризику інвестиційних проектів на етапі попередньої оцінки	306
Хобта В.М. Максименко Д.А.	Обґрунтування вибору джерел фінансування інвестиційних проектів будівельних підприємств	318
Хоменко Я.В. Ніколенко Г.О. Азаренко Ю.В.	Кризовий стан середовища та його вплив на діяльність підприємства	330
Чурносова І.О.	Лідерство вищих навчальних закладів на ринку освітніх послуг	338
Шилова Л.І. Ситова Ю.С.	Оцінювання розвитку виробничого потенціалу підприємства	352
Шилова О.Ю.	Розвиток підприємства: сутність, мета, система цілей	360

УДК 338.49

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ

Андрющенко К.А.

к. е. н., доцент,
кафедра економіки підприємств ЖКГ,
Державна академія житлово-
комунального господарства

У статті висвітлені питання дослідження та узагальнення проблем, пов'язаних з управлінням розвитком виробничої інфраструктури регіону. Зроблено аналітичний огляд використання терміну «інфраструктура» та приводиться її класифікація за окремими ознаками. Виокремлюється один із істотних чинників регіонального розвитку, який визначає ефективність інфраструктури.

Ключові слова: виробнича інфраструктура, регіональний розвиток, управління регіоном, «м'які» та «жорсткі» елементи інфраструктури.

В статье освещены вопросы исследования и обобщения проблем, связанных с управлением развитием производственной инфраструктуры. Сделан аналитический обзор использования термина «инфраструктура» и приводится её классификация по отдельным признакам. Выделяется один из существенных факторов регионального развития, который определяет эффективность инфраструктуры.

Ключевые слова: производственная инфраструктура, региональное развитие, управление регионом, «мягкие» и «жесткие» элементы инфраструктуры.

The article covering the issue of research and summarize the problems associated with management of the development of industrial infrastructure in the region. Made an analytical overview of the use of the term "infrastructure" and its classification is driven by individual characteristics. Vyokremlyuyetsya one of the essential factors of regional development, which determines the efficiency of infrastructure.

Keywords: industrial infrastructure, regional development, regional management, "soft" and "hard" infrastructure.

Постановка проблеми. Актуальність теми обумовлена тим, що в умовах трансформації економіки країни і переведення її на інноваційний шлях розвитку істотне значення набуває розвиток виробничої інфраструктури регіону як основи формування його стійкого сталого економічного розвитку.

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, МЕТА, СИСТЕМА ЦІЛЕЙ

Шилова О.Ю.

к. е. н., доцент кафедри
економіки підприємства,
Донецький національний
технічний університет

Розглянуто процес формування визначення розвитку підприємства, надано авторське тлумачення цієї категорії з урахуванням фундаментальної і загальнонаукової методології, формалізовано мету і систему цілей, спрямовану на її досягнення

Rассмотрен процесс формирования определения развития предприятия, сформулировано авторское определение этой категории с учетом фундаментальной и общенаучной методологии, формализована цель и система действий, направленных на ее достижение

The process of determining the formation of enterprise development, formulated by the author's definition of this category based on fundamental and general scientific methodology, formalized and objective system of actions aimed at achieving its.

Постановка проблеми. Розбудова ринкової економіки України супроводжувалась суттєвим погіршенням стану та результатів діяльності підприємств через докорінну зміну умов господарювання. В подальшому завдяки використанню ринкових методів регулювання, формуванню стратегії і тактики управління розвитком підприємств намітились позитивні тенденції в їх діяльності, проте криза, яка розпочалась в 2008 р., посилила негативні процеси, що мали місце на попередніх етапах розвитку. Пожвавлення ситуації, що спостерігається останнім часом, вимагає переосмислення теоретичних напрацювань, а також обумовлює необхідність пошуку шляхів адаптації низки підходів з управління розвитком до сучасних умов.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вагомий внесок у дослідження проблем функціонування та особливостей розвитку соціально-економічних систем на макрорівні зробили такі вчені як А. Сміт, Д. Рікардо, Т. Мальтус, Ж.Б. Сей, К. Маркс, Дж.М. Кейнс, Р. Харрод, С. Домар, Дж.

Робінсон, Р. Солоу [7; 14]. Їх внесок в становлення концепції забезпечення розвитку полягає в обґрунтуванні процесів зростання і перерозподілу багатства переважно в короткостроковому періоді. Систематизація уявлень про економічну природу розвитку пов'язана із ідеями Й. Шумпетера [30], який під розвитком розумів новий стан економічної системи, при якому відбуваються кількісні, якісні, структурні зміни її параметрів, що підтверджується системою законів діалектики.

Ці уявлення формують одночасно філософський погляд на сутність розвитку [18]. Взаємопов'язані зміни між цими параметрами забезпечують якісне перетворення досліджуваної системи. Підтверджують цю тезу висновки, отримані Л.Г. Мельником і Л. Хенсом, які акцентують увагу на незворотній, спрямованій і закономірній зміні матеріальних об'єктів [25, с.33]. Розвиток розглядають також як характер використання продуктивних сил суспільства з метою зростання добробуту населення [22; 28; 29].

Під час зміни і вдосконалення виробничих відносин створюються умови для економічного зростання, яке призводить до кількісної і якісної зміни продуктивних сил, збільшення суспільного продукту і зростання народного благоустрою, тобто до переходу до принципово нових якісних характеристик.

У цих підходах об'єктом дослідження виступає національна економіка як цілісний комплекс, не зважаючи на те, що останній є складним утворенням з взаємопов'язаних елементів, які теж мають свої особливості функціонування. Тобто розвиток національної економіки є результатом розвитку підприємств, організацій, домогосподарств, що вимагає відповідного теоретичного обґрунтування.

Мета дослідження – обґрунтування сутності розвитку підприємства, визначення його мети і системи цілей для її досягнення.

Вклад основного матеріалу дослідження. Розвиток суб'єктів господарювання частиною науковців розглядається як об'єктивна зміна якісних характеристик, зумовлена фундаментальними законами діалектики і

закономірностями функціонування підсистем забезпечення виробничої діяльності [2, с. 27].

При такому підході розвитком є лише такий стан, який досягається насамперед за рахунок зміни її якісних параметрів на основі переходу певної кількості накопичених кількісних змін в нову якість. Тобто, головною рушійною силою розвитку є зміни в зовнішньому середовищі підприємства, які потребують відповідних змін в процесах, що відбуваються на підприємстві. Однак це не дозволяє в повній мірі дозволяє визначитись із метою розвитку підприємства, хоча і визначає основні напрямки досягнення мети і основні засоби впливу в процесі реалізації поставлених цілей. Подібна невизначеність мети характерна і для соціально-економічних систем вищого рівня – національних економік.

Більш чітко трактування мети розвитку суб'єктів господарювання знаходимо в роботах [2, с. 28; 6; 8; 12; 17; 24]. Розвиток відповідно до даних розробок пропонується трактувати насамперед як якісні зміни у елементах потенціалу підприємства, що спрямовані на збільшення його вартості, для чого потрібно удосконалити виробничу діяльність, організаційну структуру і підвищити ефективність використання наявних ресурсів.

За такого підходу стає зрозумілим, що метою розвитку підприємств є зростання його вартості, а система цілей для досягнення поставленої мети зводиться до збільшення ринкової частки, підвищення якості продукції і розширення її асортименту та номенклатури, поліпшенні обслуговуванні клієнтів, зростанні конкурентоспроможності, визнання підприємства лідером на ринку [16]. Однак такі цілі теж потребують більш детального пророблення відповідно до основних сфер діяльності господарюючих підприємств – елементів їх потенціалу [26, с. 37].

Обґрунтування мети розвитку підприємства представляє собою складний процес, оскільки на нього здійснюють вплив комплекс внутрішніх і зовнішніх факторів. До внутрішніх факторів, які визначають напрями розвитку господарюючих підприємств, відносять виробничий потенціал і

спрямованість, рівень спеціалізації, а також види економічної діяльності, якими займається підприємство; наявні фінансові ресурси і чисельність персоналу; структуру організації і систему її управління; форму власності; корпоративну культуру і етично-моральні принципи [10].

Разом з тим слід відзначити, що з метою обґрунтування впливу зазначених чинників на розвиток підприємства їх необхідно класифікувати на дві великі групи: екстенсивні і інтенсивні [21], переважний вплив яких визначає тип розвитку або економічного зростання підприємства.

Розвиток є результатом системи взаємопов'язаних кількісних, якісних і структурних змін, що є результатом впливу інтенсивних факторів. На відміну від цього, вплив екстенсивних факторів призводить тільки до кількісного зростання індикаторів підприємства, що є запорукою економічного зростання суб'єкта господарювання. Це потребує розробки заходів щодо підвищення ефективності використання ресурсів і відповідає кількісним і якісним змінам, вдосконалення організації виробництва і управління – структурним змінам. Таким чином, якісний аспект розвитку підприємства як складної соціально-економічної системи полягає в зміні характеристик елементів системи (елементів потенціалу), структурний аспект – зміні в складі і підпорядкованості складових частин системи (обґрунтуванні і впровадженні раціональних організаційних).

Викладене вище свідчить про обмеженість врахування напрямку і основних характеристик змін господарюючих суб'єктів, процесу переходу від однієї структури до іншої, факторів, що здійснюють вплив на процес перетворень. Механізм врахування цих положень знаходимо в роботі [4]. Феномен розвитку ототожнюється зі змінами в господарській діяльності підприємства, які є наслідком змін в середовищі функціонування суб'єкта господарювання, і які, як відзначає автор, мають визначені характеристики. В даному підході однією з характеристик змін, які є основою ідентифікації розвитку суб'єкта господарювання, є стадії, тобто розвиток підприємства має циклічну природу так само як розвиток макросистем [13; 20]. В рамках

циклічного підходу А.М.Турило дає наступне трактування сутності розвитку підприємства – це безперервне поновлення процесу виробництва, що супроводжується на різних етапах відмінною величиною отриманих результатів; з урахуванням умов господарювання цей процес можна ідентифікувати як повторюваний процес виробництва, що призводить до різних результатів в залежності від умов його здійснення [27].

Наведені вище дефініції свідчать про актуальність досліджуваного питання, але ні в одній з них не висвітлено такий важливий аспект, як протиріччя самої сутності розвитку господарюючих суб'єктів, що є результатом дії фундаментальних законів. Ці зміни зводяться до боротьби між: плановістю розвитку і неповною визначеністю зовнішніх умов господарювання; централізацією і децентралізацією управління розвитком; цілісністю господарюючих суб'єктів і свободою його підрозділів; рутинними бізнес-процесами і творчим підходом працівників; прагненням до стабільності розвитку і його мінливістю; науковим і ситуаційним підходом прийняття господарських рішень [1; 23, с. 67].

Врахування цих протиріч в економічних дослідженнях стало можливим завдяки більш широкому використанню синергетичного підходу, відповідно до якого розвитком прийнято вважати зростання ступеня синтезу порядку і хаосу, обумовлене прагненням до максимальної стійкості [5]. В даному випадку розвитком вважається такий стан підприємства, за якого господарюючий суб'єкт досягає деякого рівноважного стану за визначених умов зовнішнього та внутрішнього середовища. Тому зміст якісних перетворень на підприємстві доцільно розглядати як співвідношення порядку та хаосу у виробничих, трудових, фінансових, інвестиційних відносинах, тобто як прояв системи протиріч.

Одне з останніх досліджень свідчить про те, що під розвитком необхідно розуміти кількісно-якісне задоволення закономірно зростаючих потреб суспільства за рахунок зростання власного обсягу виробництва в результаті розвитку технологічного способу виробництва [3]. Слід

відзначити, що в рамках цього дослідження автор наголошує на зв'язку поняття „розвиток” з системою і механізмом дії системи економічних законів, яким підкоряється досліджуваний феномен. Разом з тим необхідно підкреслити, що фундаментальною базою розвитку є не тільки система специфічних і загальних економічних законів, тобто конкретна наукова методологія, але й закони діалектики, тобто загальнонаукова методологія; до останньої відносяться закони діалектики, про механізм яких йшлося на прикладі макросистем. Результатом дії першого з фундаментальних законів є система протиріч (між плановістю розвитку і неповною визначеністю умов господарювання, централізацією і децентралізацією управління розвитком та ін.), закону переходу кількісних змін в якісні – перехід підприємства до етапу життєвого циклу з більш ефективним використанням наявних ресурсів, розробкою і виробництвом нових видів продукції, технології.

Аналіз існуючих підходів до розуміння природи і чинників розвитку підприємств дозволяє дати наступне визначення розвитку підприємства. Розвиток підприємства необхідно розглядати як закономірний циклічний процес кількісних, якісних і структурних змін у сферах діяльності підприємства, який є результатом системи протиріч; метою розвитку підприємства є зростання його вартості в умовах впливу системи факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Вартість підприємства як цілісного майнового комплексу необхідно визначати відповідно до діючих нормативно-правових актів України (Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», національних стандартів оцінки), а також розповсюджених методичних підходів [15].

Особливу увагу при визначенні сутності розвитку підприємства необхідно приділити чинникам внутрішнього середовища, які відповідно до сучасних теорій управління підприємством традиційно зводяться до елементів потенціалу підприємства [11, с. 51, 74-76]: виробничого, фінансового, інноваційного, управлінського, маркетингового, трудового. Тільки взаємодія і взаємодоповнення цих компонентів внутрішнього

середовища підприємства забезпечують злагоджене їх функціонування і досягнення системи цілей розвитку суб'єкта господарювання.

На основі обґрунтування змісту розвитку підприємства, основних його показників і сфер діяльності, за якими вони визначаються, доцільно сформувати основні чинники розвитку господарюючого суб'єкта, до яких традиційно відносять використання нових (інноваційних) технологій, в тому числі гнучких; зміна принципів організації виробництва від конвеєрного виробництва до методів, орієнтованих на задоволення специфічних потреб споживачів; стратегічний характер відносин персоналу і керівництва, а також власників підприємства; формування раціональних організаційних структур; розширення сфер інтеграції і диверсифікації [9; 19].

Визначені чинники певною мірою відповідають основним напрямкам економічного зростання показників підприємств, але не всі вони забезпечують розвиток виробничої системи. На основі трьох складових частин розвитку підприємства – кількісних, якісних та структурних, всі зазначені чинники можна розділити на три групи: перша включає якісні (використання нових технологій); друга включає кількісні (стратегічний характер відносин трудового колективу і підприємства тощо); третя включає структурні (зміна принципів організації виробництва, використання гнучких технологій; зміни в організаційних структурах; розширення сфер диверсифікації та інтеграції).

Як вже було зазначено, значний вплив на процес розвитку здійснює якісний аспект, змістовний склад якого на сьогоднішній день формує науково-технічний прогрес; структурний аспект проявляється в зміні принципів і типів організації виробництва, що впливає на зміни в організаційній структурі підприємств. Кількісний аспект розвитку серед визначених вище проявляється в стратегічних відносинах колективу з керівництвом – саме через кількість працюючих можна регулювати такі кількісні індикатори зростання як випуск продукції, продуктивність праці, фондоозброєність та інші.

Якісні зміни, за допомогою яких здійснюється перехід підприємства на більш високий рівень розвитку, визначаються науково-технічними змінами і прогресом, які підприємстві протікають у вигляді інноваційних процесів. Останні визначають конкурентні переваги підприємств, властивості продукції, що продається на ринку, які формують потенціал підприємства, використання якого є індикатором процесів розвитку. Найбільш розповсюдженою і теоретично обґрунтованою на даний момент моделлю впровадження досягнень науково-технічного прогресу в діяльність підприємств є модель розвитку інноваційного типу.

Висновки. Підприємство є складною соціально-економічною системою. Його розвиток представляє собою закономірний циклічний процес кількісних, якісних і структурних змін на підприємстві у різних сферах господарської діяльності. Метою розвитку підприємств є зростання його вартості, що забезпечується насамперед за рахунок розширення обсягів господарської діяльності. Це дозволяє в подальшому планувати оцінку розвитку підприємства, розробляти відповідні заходи прискорення в рамках певної виробничої системи.

Література:

1. Ареф'єва О.В. Суперечності розвитку як основне джерело загрози безпеці рівноваги економічних систем / О.В. Ареф'єва, О.С. Шнирко // Актуальні проблеми економіки. – 2006. - № 3. – С. 57-64.
2. Афанасьев Н.В. Управление развитием предприятия: Монография / Афанасьев Н.В., Рогожин В.Д., Рудыка В.И. – Харьков: Издательский Дом "ИНЖЭК", 2003. – 184 с.
3. Беленцов В.Н. Экономический рост, экономическое развитие или развитие экономики? Критерии и основные показатели / В.Н.Беленцов // Экономика промышленности. – 2007. - № 3. – С. 37-45.
4. Богатирьов І.О. Управління розвитком підприємства (за матеріалами малих підприємств меблевої промисловості України): автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 „Економіка,

- організація і управління підприємствами" / І.О. Богатирьов. – Київ: КНЕУ, 2004. – 20 с.
5. Бранский В.П. Теоретические основания социальной синергетики / В.П.Бранский // Вопросы философии. – 2000. - № 4. – С. 112-129.
 6. Василенко В.А. Менеджмент устойчивого развития предприятий: Монография. / В.А. Василенко – Киев: Центр учебной литературы, 2005. – 648 с.
 7. Генералова Ю.В. Методология дослідження тенденцій економічного зростання / Ю.В. Генералова // Актуальні проблеми економіки. – 2006. - № 1. – С. 3-10.
 8. Гордиенко Л.Ю. Трансформационный подход к формированию концептуальных основ организационного развития / Л.Ю.Гордиенко // Наукові праці Донецького державного технічного університету. Серія: економічна. Випуск 37. – Донецьк, ДонНТУ, 2001. – 230 с. – С. 12-16.
 9. Горняк О.В. Напрямки та чинники розвитку сучасного підприємства / О.В.Горняк // Актуальні проблеми економіки. – 2002. - № 6. – С. 35-40.
 10. Данько М. Реорганізація підприємств у контексті формування корпоративних структур / М.Данько // Економіка України. – 2007. - № 1. – С.64-70.
 11. Діагностика стану підприємства: теорія і практика: Монографія / За заг.ред. проф. А.Е.Воронкової. – Х.: ВД „ІНЖЕК”, 2006. – 448 с.
 12. Касьянова Н.В. Особливості стратегії розвитку підприємства / Н.В.Касьянова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2007. - № 3. – Том 2. – С. 36-40.
 13. Кондратьев Н.Д. Проблемы экономической динамики. / Н.Д.Кондратьев; редколл.: Л.И.Абалкин (отв.ред.) и др.; АН СССР, Институт экономики. – М.: Экономика, 1989. – 526 с.
 14. Корнийчук Л. Экономический рост и устойчивое развитие / Л.Корнийчук // Экономика Украины. – 2008. - № 3. – С. 84-91.
 15. Коупленд Т. Стоимость компаний. Оценка и управление. / Т. Коупленд, Т.

- Коллер, Д. Муррин; пер. с англ. Н.Н. Барышникова – М.: ЗАО „Олимп-Бизнес”, 2005. – 576 с.
16. Кривицька О.Р. Формування прибутку підприємств у ринкових умовах : автореф. дис.... канд.екоп.наук. / О.Р. Кривицька; Тернопільський національний економічний ун-т. – Т., 2010. – 20 с.
 17. Кунцевич В.О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки / В.О. Кунцевич // Актуальні проблеми економіки. – 2004. - № 7. – С. 123-130.
 18. Кучин Б.Л. Управление развитием экономических систем: технический прогресс, устойчивость. Когда общество меняет кожу. / Б.Л. Кучин, Е.В. Якушева – М.: Экономика, 1990. – 157 с.
 19. Мельник Д.Л. Концептуальні засади розробки стратегії розвитку підприємства / Д.Л. Мельник // Вісник Хмельницького національного університету. – 2007. - № 3. – Том 2. – С. 75-80.
 20. Меньшиков С.М. Длинные волны в экономике. / С.М. Меньшиков, Л.А. Клименко. – М.: Международные отношения, 1989. – 269 с.
 21. Никитина Н. Антикризисное финансовое управление предприятием: исследование факторов внутренней и внешней среды / Н. Никитина // Проблемы теории и практики управления. – 2007. - № 7. – С. 91-101.
 22. Поченчук Г.М. Місце кредиту в економічній теорії як фактора економічного зростання / Г.М. Поченчук // Актуальні проблеми економіки. – 2004. - № 2. – С. 17-26.
 23. Расвнева О.В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: Монографія. / О.В. Расвнева; Харківський національний економічний ун-т. – Харків: ВД „ІНЖЕК”, 2006. – 496 с.
 24. Смоляк С.А. Критерии оптимального поведения фирмы в условиях неопределенности / С.А. Смоляк // Экономика и математические методы. – 2005. – том 41. - № 3. – С. 39-53.
 25. Социально-экономический потенциал устойчивого развития / Под ред. Л.Г. Мельника, Л. Хенса. – Сумы: Университетская книга, 2007. – 1120 с.

26. Трифилова А.А. Оценка эффективности инновационного развития предприятия. / А.А. Трифилова. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 304 с.
27. Турило А.М. Теоретико-методологічні основи фінансово-економічного розвитку підприємства / А.М. Турило, С.В. Святенко // Фінанси України. – 2010. – № 2. – С. 120-126.
28. Хазан М.М. Организационно-экономический механизм развития в системе управления предприятием / М.М. Хазан // Проблемы теории и практики управления. – 2006. - № 2. – С. 96-103.
29. Шовкун І.А. Податкові фактори технологічного розвитку економіки / І.А. Шовкун // Економіка України. – 2011. – № 5. - С. 105-111.
30. Шумпетер Й. Теория экономического развития. Исследование предпринимательской прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры. / Й. Шумпетер; пер. с нем. В.С. Автономова, М.С. Любского, А.Ю. Чепуренко. – М.: Прогресс, 1982. – 455 с.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
Донецького державного університету управління

Том XII

Серія "Економіка"

Випуск 209

"Економіка та соціальна сфера: деякі питання взаємозв'язків"

Матеріали, що публікуються, відображають точку зору авторів, яка може не збігатися з думкою редколегії збірника. При цитуванні або частковому використанні тексту публікації посилання на збірник обов'язково.

Матеріали доведено мовою оригіналу
Відповідальний за випуск: Халецька А.А.

Підписано до друку 22.12.2011. Формат 60x84 1/16. Обл.-вид.арк.18,9. Ум. друк. арк. 18,1.
Друк лазерний. Тираж 300 прим. Зам. № 245.

Надруковано в типографії ТОВ «ТЕХНОПАК»
83012, м. Донецьк, вул. Кірова, 115а
Тел.: (062) 345-92-32